

Mizar – poklic, ki izginja?

mizarja predstavlja enega izmed najboljših slovenskih poklicev, še posebej pa za Notranjsko-kraško regijo. Razlog za gotovo v razpoložljivem materialu – lesu, Slovenija glede na poraščenost z gozdovi (raja 60 odstotkov) na tretjem mestu v EU, za Švedsko in Finsko. V Notranjsko-kraški regiji odstotek poraščenosti z gozdovi celo sega slovensko povprečje (67,8 odstotka), česar je regija znana po lesarski industriji in obrtnih, ki se že stoletja ukvarjajo z imi praksami obdelave in predelave lesa.

Tudi po podatkih štipendijske sheme. Notranjsko-kraške regije so potrebe delodajalcev po štipendiranju lesarskih poklicev na drugem mestu, takoj za področjem strojništva. V Sol-

skem/študijskem letu 2010/2011 je bilo tako razpisanih kar 23 štipendij s področja lesarstva. Vendar pa je med povpraševanjem in ponudbo opazen velik razkorak že od samega začetka delovanja štipendijske sheme. Najbolj izrazit pa je bil v tem šolskem/študijskem letu, saj je bila podeljena le ena štipendija za profil lesarskega tehnika. Svo torej piča izginjanju poklicnih profilov v lesarstvu?

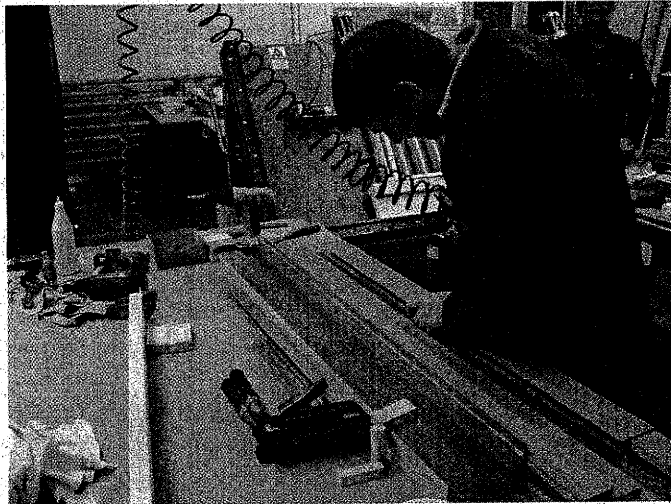
Nezanimanje za poklic mizarja in ostalih poklicev na področju lesarstva pa ni le regijski fenomen. V podobnem položaju so še nekateri slovenski tradicionalni poklici, npr. zidarji, tesarji, ključničarji, varilci in avtomehaniki. To potrjujejo tudi še vedno trajajoče iniciative Ministrstva za šolstvo in šport, ki spodbujajo aktivnosti za večanje atraktivnosti teh poklicev. Strokovnjaki kot razlog za takšno stanje navajajo dejstvo, da Slovenija prehaja iz industrijske v storitveno družbo, takšna družba pa tradicionalnih poklicev ne potrebuje. Dodatna razlaga za očitno nezanimanje za tovrstne poklice je povezana s trenutno neugodnimi poslovnimi rezultati podjetij, ki delujejo na področju lesarstva in posledično z višino plač ter

socialno varnostjo zaposlenih v teh podjetjih, ki je v primerjavi z nekaterimi drugimi profili znatno nižja oziroma slabša.

Tovrstna pragmatičnost mladih pri izbiri poklica in zmožnost upoštevanja realnih življenjskih okoliščin ob opravljanju določenega dela je vsekakor pohvale vredna. Izbira poklica predstavlja pomembno odločitev, ki posameznika determinira za vse življenje. Pa vendarle, ali gre za najpomembnejše merilo? Po eni strani se sicer reš srečujemo s praviloma slabo plačanimi in zato heprilicnimi tradicionalnimi poklici, a se vse prepoostro osredotočamo le na trenutno stanje. Trendi namreč kažejo vse bolj intenzivno preusmerjanje gospodarstva v t. i. trajnostno delovanje, ki v vse večji meri temelji na ohranjanju naravnega okolja in vzdržnosti naravnih virov, posledično pa k tradicionalnim, okolju manj škodljivim in kakovostnim oblikam dela ter nenazadnje tudi življenja. Lesarstvo vsekakor spada med dejavnosti, ki znatno prispeva k uresničevanju tovrstnih ciljev.

Tudi podatki Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna (SGLS) kažejo podobno sliko, saj se je število vpisanih mizarjev od šolskega leta 2004/2005 do šolskega leta 2010/2011 zmanjšalo za 38 odstotkov. Na programu lesarski tehnik je stanje še nekoliko slabše, saj se ta program na SGLS od šolskega leta 2005/2006 redno ne izvaja več. Možen je le izredni vpis v PTI program (iz tri letne poklicne v štiri letno tehnično izobraževanje). Podobno stanje je tudi na drugih lesarskih šolah po Sloveniji. Umiritev trenda padanja v zadnjih letih strokovnjaki pripisujejo dejstvu, da imajo dijaki možnost nadaljevanja izobraževanja oziroma študija v tej smeri. Državne statistike namreč kažejo, da je prehodnost na PTI programe od 70 do 80 odstotkov.

Da bi prispevala k tovrstnemu razmišljanju, je RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o., organizirala skupni sestanek pomembnih akterjev Notranjsko-kraške regije na področju lesarstva, namenjen aktiviranju za promocijo poklicev s področja lesarstva. Tako delodajalci kot nekateri druge organizacije v regiji namreč že vrsto let izvajajo različne aktiv-

Šolsko leto	stanje vpisanih mizarjev na dan 15. 9.
2004/2005	63
2005/2006	50
2006/2007	46
2007/2008	44
2008/2009	41
2009/2010	40
2010/2011	39

FOTO: ANJA BREŠTINČIČ/D.O.O.

nosti za povečanje zanimanja za lesarske poklice med osnovnošolci in srednješolci. Kot sta povedali Eva Kusčič Mihelič iz Brest Poštovnice d.o.o. ter Doriana Krivič iz Javor Pivka d.d., se v obeh podjetjih izvajajo t. i. dnevi odprti vrat preko organizacije naravoslovnih dni in strokovnih ekskurzij za osnovne in srednje šole ter fakultete. Kot je povedala svetovalna delavka SGLS Petra Prelec, SGLS ob tem pripravljata predstavitev programov s področja lesarstva in gozdarstva po osnovnih šolah v regiji in širše, namenjenih staršem in otrokom, ki se odločajo o nadaljnjem poklicu, organizirata Dan odprtih vrat SGLS, sodeluje na Lesašadi, Informativi, ter prireditvah deficitarnih poklicev v okviru obrtno-podjetniške zbornice Sežana in Nova Gorica. Pomembno vlogo pri odločitvi o poklicu imajo tudi svetovalni delavci, ki kljub svoji strokovnosti pogosto nimajo dovolj ustreznih informacij o trgu dela, prihodnjih usmeritvah gospodarstva in ostalih dejavnikih, ki bi mladim pomagale pri izbiri njihovega poklica. Vse manj pa se poudarja tudi izbira poklica na osnovi lastnih želja in zanimanj, kar je pravzaprav zaskrbljujotno – izbira poklica navsezadnje ni vezana samo na zagotavljanje eksistence, pač pa se nanaša na dejavnost, ki jo bo posameznik po vsej verjetno-

svetovanja pri odločitvi posameznikov za nadaljnje izobraževanje.

Med ugotovitvami sestanka gre izpostaviti dejstvo, da se osnovnošolci oziroma srednješolci ter njihovi starši premalo poslužujejo različnih virov informacij, ki so jim na voljo za pomoč pri njihovi odločitvi (npr. spletna stran www.mojaizbira.si, različni filmi s predstavitvijo poklicev). Pri iskanju informacij so tudi sicer neselektivni, saj je v večini primerov dejavnik izbire atraktivnost poklica. Pomembno vlogo pri odločitvi o poklicu pa imajo tudi svetovalni delavci, ki kljub svoji strokovnosti pogosto nimajo dovolj ustreznih informacij o trgu dela, prihodnjih usmeritvah gospodarstva in ostalih dejavnikih, ki bi mladim pomagale pri izbiri njihovega poklica. Vse manj pa se poudarja tudi izbira poklica na osnovi lastnih želja in zanimanj, kar je pravzaprav zaskrbljujotno – izbira poklica navsezadnje ni vezana samo na zagotavljanje eksistence, pač pa se nanaša na dejavnost, ki jo bo posameznik po vsej verjetno-

sti opravljal tekom celotne aktivne delovne dobe. Ob trendih podaljševanja delovne dobe in obdobja upokojitve to prav hitro lahko pomeni večinski del življenja posameznika. Izbira poklica torej pomeni pomemben prispevek h kakovosti življenja, ne samo z vidika zagotavljanja ekonomskih sredstev pač pa tudi z vidika zadovoljstva posameznika z lastnim življenjem.

V ta namen bodo že v januarju in februarju izvedene skupne predstavitve SGLS delodajalcev in štipendijske sheme na osnovnih šolah, sodelovanje delodajalcev in RRA na informativnem dnevu SGLS, predstavitev uspešnih obrtnikov v sklopu Urada za delo ter sestanek s svetovalnimi delavci. V pripravi pa so tudi skupne aktivnosti, ki bodo dolgoročno usmerjene in bodo vključevale še ostale deficitarne poklice, kot so npr. mesar, orodjar itd. Prve tako zastavljene aktivnosti so predvidene že v šolskem/študijskem letu 2011/2012.

Zdenka Zakelj,
Jana Nadoh Bergoč

»eko-Podjetnik«

RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o. vabi k udeležbi na brezplačni izobraževalni program za spodbujanje podjetnosti in eko-inoviranja

izobraževanje, ki vključuje pet delavnic, je namenjeno vsem podjetnikom, ki jih zanimajo sodobni trendi v vodenju mikro in malih podjetij ter znanja s področja eko-inoviranja, s podukom na potrebah strank in trendih na trgu.

Izobraževanje izvaja mag. Violeta Bulc, priznana strokovnjakinja za inovativno podjetništvo, ustanoviteljica in direktorica podjetja Vibacom,

hiša poslovnih rešitev, d.o.o. (www.vibacom.si) in letošnja nagrajenka priznanja GZS za inovativno podjetništvo FENIKS. Pri izvedbi izobraževanja sodelujejo tudi ostali sodelavci podjetja Vibacom, d.o.o.

Delavnice bodo potekale v prostorih GZS Območne zbornice Postojna, Cankarjeva ulica 6, Postojna.

Prijave za izobraževalni program so omejene, sprejema-

mo jih do četrta, 20. 1. 2011. Za prijave in dodatne informacije kontaktirajte Jano Nadoh Bergoč ali Dunjo Mahine, tel: 05 721 22 39, e-nastav: info@ira-nk.si.

Izobraževanje se izvaja v okviru evropskega projekta MEDOSSIC - Sredozemska organizacija za krepitev inovacijskih kapacitet trajnostnega razvoja (www.medossic.eu/si/).
Vljudno vabljeni!

Smer izobraževanja/šolsko/študijsko leto	mizar	lesarski tehnik	dipl. inž. lesarstva	univ. dipl. inž.	SKUPAJ	
2004/2005	razpisane štipendije	/	/	3	2	5
	podeljene štipendije	/	/	2	1	3
2005/2006	razpisane štipendije	3	2	1	2	8
	podeljene štipendije	/	/	1	2	3
2006/2007	razpisane štipendije	16	7	2	5	30
	podeljene štipendije	/	2	1	2	5
2007/2008	razpisane štipendije	11	9	2	5	27
	podeljene štipendije	2	2	4	1	7
2008/2009	razpisane štipendije	16	8	7	6	37
	podeljene štipendije	4	/	4	1	9
2009/2010	razpisane štipendije	11	7	3	1	22
	podeljene štipendije	5	1	/	/	6
2010/2011	razpisane štipendije	11	6	4	2	23
	podeljene štipendije	/	1	/	/	1

1. četrtek, 27. 1. 2011, od 14:00 do 18:00	Osnove inovativnosti
2. ponedeljek, 31. 1. 2011, od 14:00 do 18:00	Osnove podjetništva
3. petek, 4. 2. 2011, od 14:00 do 18:00	Odnos do strank
4. petek, 11. 2. 2011, od 14:00 do 18:00	Osnove in elementi poslovnega/projektnega načrta
5. ponedeljek, 14. 2. 2011, od 14:00 do 18:00	Primeri iz prakse